

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

เมื่อประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งสมาชิกที่กำลังจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้น คงถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการวางแผนและเตรียมพร้อมพัฒนาเด็ก เยาวชน และคนไทยให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสังคม ต้องมีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลาแสวงหาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญพร้อมสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ในสังคมอาเซียนและเวทีโลกต่อไป (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553, หน้า 3)

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียน จึงได้ทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดให้ภาษาอังกฤษอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยลักษณะเฉพาะของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ กำหนดว่า “การเรียนภาษาต่างประเทศไม่ได้เรียนเพื่อหาความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดี ผู้เรียนจะต้องได้มีโอกาสได้ฝึกทักษะภาษามากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัด

กระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษาในสังคมโลก ปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนโลก จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องฝึกเพื่อให้เกิดทักษะทางภาษา ได้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายและความคิด สิ่งหนึ่งที่จะช่วยฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษได้ดีคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน (พรสวรรค์สปีโอ, 2550, หน้า 127)

ผู้วิจัยได้พยายามหาหนทางแก้ไขปัญหามาโดยตลอด จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนผังความคิด (mind mapping) และเกิดแนวคิดที่จะประยุกต์ใช้เทคนิคนี้มาแก้ปัญหการเรียนรู้ภาษาสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง Tense ที่ผู้วิจัยกำลังประสบอยู่สำหรับแนวคิดเรื่องการทำแผนผังความคิดนั้น Buzan ได้คิดค้นและพัฒนามาจากทฤษฎีของ Roger Sperry และ Robert Ornstein โดยเมื่อประมาณ ค.ศ. 1967 – 1972 Sperry และ Ornstein แห่งสถาบันเทคโนโลยีแคลิฟอร์เนียได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคลื่นสมองและการทำงานเฉพาะด้านของสมองแล้วพบว่า สมองสองซีกของมนุษย์เชื่อมโยงกันอย่างอัศจรรย์ โดยเครือข่ายเส้นประสาทอันซับซ้อนที่เรียกว่า corpus colossus สมองทั้งสองซีกทำงานด้านความคิดแยกกันอย่างชัดเจน โดยสมองซีกซ้ายจะทำงานเกี่ยวกับตรรกภาษา ความเป็นเหตุเป็นผล ตัวเลขและการวิเคราะห์ซึ่งอาจเรียกรวมๆ กันว่าเป็นกิจกรรมทางวิชาการ ในขณะที่สมองซีกขวาจะทำงานเกี่ยวข้องกับจังหวะ จินตนาการ ภาพรวมและมิติ (แผนผังความคิด, 2555, ออนไลน์) ในการจัดการเรียนการสอนนั้นควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมองทั้งสองซีกไปพร้อมๆ กันเพื่อให้เกิดความสมดุล มีความยืดหยุ่นในการคิดและเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ แผนผังความคิดนั้นเป็นการนำเสนอความคิด ทักษะของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนโดยใช้แผนผังหรือรูปภาพ กระบวนการของแผนผังความคิดนั้นจะมุ่งเน้นที่การแยกแยะ จัดแบ่งประเภทของข้อมูลและการเชื่อมโยงความคิด ทักษะที่มีต่อบทเรียนออกมาในรูปความสัมพันธ์ที่เป็นความคิดรวบยอดซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน จากผลการค้นพบดังกล่าวได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทยได้ให้ความสนใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อนำแผนผังความคิดไปพัฒนาในการเรียนการสอน เช่น Keles (2012), Jones, Ruff, Snyder, Petrich, & Koonce (2012) และ Khodadady, & Ghanizadeh (2011) ส่วนนักวิจัยชาวไทยที่นำเอาเทคนิคการทำแผนผังความคิดไปใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา เช่น สุชีพพิริญา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย (2551) และ พัทธยา สุขพัชรภรณ์ (2552) เป็นต้น จากการศึกษาดังกล่าวมานี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำเอากิจกรรมการทำแผนผังความคิดมาแก้ปัญหการเรียนรู้

เรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง tense โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (the communicative approach)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการนำแผนผังความคิดมาแก้ปัญหาในการเรียนการสอนนั้นพบว่า กิจกรรมการทำแผนผังความคิดจะถูกนำมาใช้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนักในระดับอุดมศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นการนำแผนผังความคิดมาแก้ปัญหาการอ่านการเขียนและการพูดไม่ปรากฏว่ามีการทำงานวิจัยใช้กิจกรรมการทำแผนผังความคิดแก้ปัญหาการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับ tense ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน tense ที่ผู้วิจัยกำลังประสบอยู่ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอากิจกรรมการทำแผนผังความคิดโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเรื่อง tense ในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นผู้วิจัยในฐานะผู้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงในการจัดกระบวนการเรียนการสอนจึงมีความสนใจที่จะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกาล tenses กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งเป็นสิ่งแรกและสำคัญที่สุดที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องรู้ก่อนเพื่อปูทางไปสู่การเรียนภาษาอังกฤษระดับสูงต่อไปเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 และเป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในบทเรียนสาเหตุของการนำ tenses ทั้ง 3 tenses นี้มาทำวิจัยก็เพราะ 1. present simple tense เป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่อง tenses ในรูปของปัจจุบัน และ ตามด้วย tense ที่อยู่ในรูปอดีต คือ past simple tense ซึ่ง tense นี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้กริยาในรูปอดีตอีกด้วย ส่วน tense สุดท้ายคือ future simple tense ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปประโยคในอนาคตอย่างง่าย ๆ ได้ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่สนใจและผลการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้เรื่องกาล (tenses) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกาล (tenses) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อการศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกาล (tenses)

ความสำคัญของการวิจัย

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกาล(tenses)
2. หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. หาเจตคติการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เรื่อง tenses ซึ่งเป็นสิ่งแรกและสำคัญที่สุดที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องรู้ก่อน ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานการเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นที่สูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จำนวน 2 ห้อง รวม 49 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี ห้องที่ 1 จำนวน 25 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มห้องเรียน(group sampling)
3. เนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาโดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ต 1.1 ม 2/3 อธิบายและเขียนประโยคข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆที่อ่านรวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆให้สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน(สาระการเรียนรู้แกนกลาง เรื่อง tenses) จำนวน 3 tenses ได้แก่

tense ที่ 1: present simple tense

tense ที่ 2: past simple tense

tense ที่ 3: future simple tense

เหตุผลที่เลือก 3 tenses นี้เพราะเป็น รูปแบบ tenses ทั้ง 12 tenses จะมีพื้นฐานในการเรียน เช่น present simple tense ก็เป็นการเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และเป็นประจำทุกวัน ส่วน past simple tense ก็เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต และ future simple tense เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยในแต่ละ tense จะมีความยากตามลำดับ และก็ไม่ยากจนเกินไป โดยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้องตามมารยาททางสังคมของการใช้ภาษา

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องกาล (tenses) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557โดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมจำนวน 10 ครั้ง

5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกาล tenses

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกาล tenses หมายถึง ระบบการผลิตและการนำเสนอการสอนเรื่อง tenses ประสมกับที่ผู้สอนเป็นผู้สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวิชา หน่วย และหัวเรื่อง ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ แบบทดสอบ คู่มือครู กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างครบถ้วน เพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตาม ศักยภาพ

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การผลิตและการใช้สื่อการสอนมาบูรณาการให้เหมาะสมใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียน แทนการให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และนำมาใช้ในการประกอบกิจกรรมเพื่อวัดและติดตามความสนใจของผู้เรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาต่อสภาพการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จำนวน 1 ห้อง รวม 25 คน

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองซึ่งกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและภาษาผู้เชี่ยวชาญจึงเสนอแนะให้กำหนดเกณฑ์เป็น 80/80 โดย

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

ละ 80

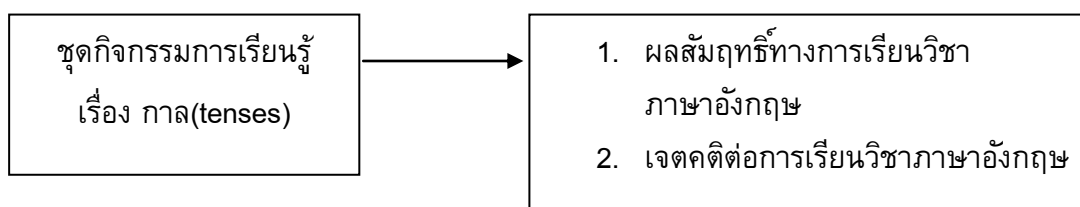
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียน ซึ่งประเมินได้จากการทำคะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง tenses ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง กาล(tenses) ซึ่งวัดจากแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เรียนจะแสดงออกในทางบวก (positive) คือ เห็นชอบด้วยหรือสนับสนุน และทางลบ (negative) คือ ไม่เห็นด้วย หรือไม่สนับสนุน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง tenses ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน